

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel

Törvény az aszfaltbetyárok ellen.

Debreczen, jan. 17.

A nők sehol a világon nagyobb védelemben nem részesülnek, mint Amerikában. A törvény megadta nekik a legmesszebb menő szabadságot, különösen Amerikában. De ez a védelem csak a jogra vonatkozik.

Sokkal hathatósabb az a védelem, amelyben a nőket a publikum részesíti.

Csak nemrég történt Londonban, — hogy egy öreg asszony egy megteit omnibuszra szállt fel. Ülőhely nem volt már. Csupa nő foglalta el az ülőhelyeket, a férfiak mind álltak. Csak egy fiatal ember ült kényelmesen az egyik helyen és nem mozdult. Az öreg asszony egyideig álldogált, végre egy fiatal nő állt fel s átengedte helyét az öreg asszonynak. Az egyik férfi erre rászólt az udvariatlan fiatalemberre:

— Nem szégyenli el magát, hogy egy nő kénytelen átengedni helyét e tisztes uriasszonynak s maga itt terpeszkedik?

A fiatal ember ingerülten válaszolt, mire a jelenvolt férfiak se szóltak, se beszéltek, hanem galléron ragadták az udvariatlan ifjút és úgy letolták az omnibuszról, hogy többé soha sem jutott valószínűleg észébe udvariatlankodni sehol.

Tárcza.

Miért . . .

Miért szegődtél hozzám utitársul,
Az én utam sivár, virágtalan.
Árnyéka nincs, meg nem pihenhetsz rajta
Az én utamnak csak göröngye van.

Térj vissza, még most visszatérhetsz,
Nincs messze honnan indulánk;
Térj vissza, míg a nap világít,
Mielőtt az éj szakadna ránk.

Térj vissza, még most visszatérhetsz,
Hadd járjak rajta, egyedül magam.
Mert csak göröngyét ismered az utnak
Pedig még vérző tövise is van . . .

Schwarz Dóri.

Bus hangok a múltból.

Irta: Péterfy Tamás.

Gibraltárnál két bujdosó csoport vett búcsút egymástól. Kossuth kisérőivel a ködös Anglia felé irányítá vitorláit, míg gróf Bethlen Gergely, Berzenczey László s többen a menekült hazafiak közül Amerika szabad földjének tartottak.

New-Yorkban lelkesedéssel fogadták a magyar szabadságharc bajnokait. Az igaz rokonszenv társaságban, utcán, mindenütt kitüntette, zajos ünnepeltetésben részesítette

Ily védelemben részesülnek a nők ottan. S jaj annak az aszfaltbetyárnak, aki védtelen nőekkel enged meg magának valamit az utcákon. A járó-kelők azonnal védelmére kelnek a nőknek s ugyancsak elpáholják azt, aki vakmerő toladással s szemtelen ajánlatokkal inzultálni mer valamely asszonyt.

S mégis ezzel be nem érik már az amerikaiak.

Tul az oceánról hozza a drót a hirt, hogy az amerikai törvényhozó testületben egy ur, névszerint Bannet, törvényjavaslatot nyújtott be a nők védelmére az aszfaltbetyárok ellen. Ő nem elégszik meg a nők jogvédelmével, nem azzal, hogy a publikum igazi lovagiasága minden esetben pártfogásába veszi az üldözött asszonyokat, neki törvény kell, amely szigorú büntetéssel sújtja azokat, akik nőket inzultálni merészkednek.

Sajnos, nálunk sem a törvény, sem a publikum nem részesíti kellő védelemben a nőket, sem a publikum nem áll pártjukra, ha rászorulnak.

Nálunk büntetlenül követnek el minden néven nevezendő inzultust a nőkkel az utcákon. Napról-napra szaporodnak a panaszok, hogy itt is, ott is bántalmaztak szemtelen toladással és még szemtelenebb ajánlatokkal utcákon járó

a bujdosó magyarokat. Daliás alakjuk megjelenés a járdákon csoportosulást idézett elő s felhangzott minden oldalról az ujjongás.

A szabad állam hölgyei nemes versenyre keltek a társaságokban, hová nemcsak meg hívták menekülteinket, de legtöbbször tiszteltük rendeztek estélyeket. Ezen estélyek egyik legfényesebbje az volt, melyet a köztársasági elnökné, vagy miként a bujdosók szokták beszédjük alatt kiejteni — a prezidensné adott.

A ragyogó fényárban magyar trikolor színei ékeskedtek több helyen a terem falain s a fejedelmi pompával öltözött hölgyek mindenikén megtalálta magyar hon bujdosó fia édes hazájának egy kicsike jelvényét, melyre feldobogott a szabadság bainokainak reményét sóvárgó szíve. A lelkes hölgyek közül — kik mindnyájan az ittlévő magyarok felvidítésén fáradoztak — térjünk mindjárt az estély rendezőjéhez, a prezidensnéhez.

Jóságos arczán meglepődés van a nem remélt siker felett, mert vidámaknak láthatja közelében egy gyászoló nemzet fiait. Szemből örömsugár ragyog szét. Körülhordozza fűrészve tekintetét a tereben. Perczekig tart a lelki gyönyör, míg végre egy alakon pihennek meg szemei.

Magas, barna férfi áll a terem egyik ajtójánál. Szemei nem vidulnak föl az itt pompázó fény és jókedvtől. Csak oda bámul a terem padlójára merően, szomorúan. Majd visszalep az oldalszobába s nagyot sóhajta, asztalhoz ül. Elsimítja homlokának sötét redőit, de hasztalan! . . . Ujra meg ujra visz-

védtelen nőket. Törvény nincs, amely ilyen dolgokért büntetné az illetőket. — A publikum pedig meglehetősen indolens az ilyen jelenségekkel szemben.

Csak ritka eset, hogy véletlenségből akad egy inzultált nőnek valamely lovagja, férje, rokona, vagy ismerőse, aki ott nyomban megrendszabályozza az aszfaltbetyárt.

Az időszaki sajtó néha hirt is ad ilyen kivételes esetekről s ekkor nyilvánosságra kerül, hogy ez, vagy az jól kikapott szemtelenségeért az utcán.

Ilyenkor örülnek a tisztességes gondolkozású emberek. — Mindenki örül, bizonyosan a törvényhozók is. De azért komolyan még sem gondolnak arra, hogy talán törvényhozásilag kellene ezt az ügyet rendezni.

A nők védelmével úgy vagyunk, — mint a párbaj-kérdéssel. Mindenki óhajtja a párbajnak megszüntetését, de azért az illetékes, erre hivatott tényezők mégis csak késnek a törvényvel, amely az ügyet végképpen elintézhethetné.

De ha még nagyon is messze vagyunk attól, hogy a nők jogait és tisztességét törvényhozásilag megvédelmezzük, legalább a közönség figyelmét hívjuk fel, hogy részben, vagy egészben vegye pártfogásába az inzultált nőket

szagyl a sötét árny, s a hontalan bujdosó magával küzdve kevébe rejti arczát.

A prezidensné mellett éppen gróf Bethlen Gergely állott. kinek szintén nem kerülte el figyelmét jó barátjának, honfitársának lehangoltsága, de lehetőleg igyekezett onnan elterelni az urhölgy tekintetét.

Hiába! A prezidensné nemsokára kérdéssel fordult a kedélyesen és lekötő vonzalommal társalgó grófhöz:

— Miért olyan lehangoltak estélyemen a honfitársai?

— Nincs közöttünk most szomorú, asszonyvm. Ha méltóztat körültekinteni, minden magyarnak hálás öröm sugárzik arczáról.

— Csak egy nem! — jegyzé meg a prezidensné.

— Ki lehet az? — és kérdése után körültekintett a tereben gróf Bethlen Gergely, mintha keresné, mintha nem látta volna a mellékszobába visszavonult honfitársát.

— Nem itt, — jegyzé meg az urhölgy, — hanem ott az oldalszobában. Látja azt a küzködő alakot? . . .

— Berzenczey Laczi? . . . a székelly? . . .

— Óhajtanám, hogy vigasztalja, vagy legalább kísértse meg vigasztalni . . .

Gróf Bethlen Gergely meghajolt a prezidensné előtt s nemsokára Berzenczey mellett talájk. Azonban a székelly testvér, a bujdosó barát egy pillanatra igyekezett eltakarni érzelmeit.

— Itt vagy testvér? — kérdezte az odaérkező Bethlentől és fölállott.

és büntesse maga az amerikaiak és angolok példája szerint azokat, akik védtelen nőket inzultálni elég vakmerők.

A nagyvilágból.

— **A spanyol király koronázása.** XIII. Alfonso király május tizenhetedikén éri el nagy korúságát s ugyan e napon meg is koronázák. Bár Spanyolországban forradalmi a hangulat, a zavargások napirenden vannak, azért az érdeklődés igen nagy a koronázási ünnepek iránt. Az anyakirályné, Kiszina már távozóban van a királyi kastélyból, hogy helyet adjon fiának s megnagyobbítandó udvarának. Kárpitosok, diszitők serege dolgozik a palotában, hogy kellő fényvel árasztják el a kis király lakóhelyét. Hasonlóképp átalakítják s ujonnan berendezik a többi kastélyokat s várakat is. Almodovar herceg, a mostani külügyminiszter lesz a királyi udvar nagymestere. A liberálisok és konzervatívok azon iparkodnak, hogy az ő jelöltjeik jussanak e nagy hatalmu, befolyásos álláshoz.

— **Egy örült rémtette.** Frankfurt egyik utcájában izgalmas jelenetek voltak tanui a járőkelők a napokban. Egy leány újszülött gyermekét születése után zsákvaszonba takarta s az első emeletről ledobta az utcára. Rendőrt hívtak, ez viszont a mentőkért telefonozott, mert a leány a nagy gyermekágyi láztól örülden követte el tettét. Az örültek házába vitték.

— **Ügyvéd és irnok.** Furcsa eset történt tegnap a bécsi törvényszéki palotában. Valami ügyben meg kellett volna jelennie egy ügyvédnek kilencz órára, aki azonban irnoka hanyagsága folytán csak tíz órára érkezett meg. Ezalatt az ügyvéd védenczét elmacsakolták, s a több ezer koronányi per elve

— Jöttem, hogy vigasztaljalak, Laczi. Térj magadhoz. A bujdosóknak egyik legszebb napjuk van ma, amilyet még csak remélni sem mertünk! . . .

— Igen, a remény . . .

— E szabad hazának lakói felénk fordították biztató tekintetüket, rajtunk csüng valamennyi, hogy vigasztaljon. És a siker? . . . A prezidensné estélyt ad a bujdosó magyaroknak! A lelkesedés, melylyel fogadtatunk, páratlan! — folytatá gróf Bethlen szenvedélylyel.

— A siker szép, de . . .

— De? . . . vágott szavába gróf Bethlen — fogadjunk, hogy te ma még táncolsz, Laczi!

Nem! Berzenczey Laczi nem fog táncolni! . . . — és ezt o'y határozottan mondá, hogy Bethlen megdöbbsen rajta.

— Majd meglátjuk, Laczi! Majd meglátjuk! hanem addig, kérlek légy vidámabb valamivel! . . . a prezidensné estélyén! . . . — teté utánna nyomatékosan.

Aztán nemsokára eltűnt a zajos csoportok között. Most itt, majd amott lehetett látni ismert alakját, mint egy csodálva, rajongva tisztelt elsőségét a vesztett szabadság daláinak. Azonban negyedóra múlva ismét a buslakodó Berzenczey mellett találjuk, aki elvonulva maradt a mellékszobában.

— Berzenczey László! — szólítá hangosan, amint belépett hozzá — a prezidensné hívat!

Mint akit elmerengéséből az ég haragos dörgése vert fel, úgy emelte szomorú arcát a világosság felé Berzenczey. Főlemel-

szett. Ezen az ügyvéd annyira elkeseredett, hogy irnokát a bírák előtt több ízben arcul vágta.

— **Wolf ismét képviselő.** A német nemzeti párti egyik leglármásabb tagját, Wolffot, ismét képviselőjévé választotta a trautenau kerület. Ellenjelöltje Bachmann haladó párti volt. Wolffnak 86 szótöbbsége volt.

Az egységes jogászképzés.

Debreczen, jan. 17.

A jogvégzettséget kívánó pályákon a minősítésnek különfelesége miatt jelenleg a legnagyobb visszasság uralkodik. Ezen a régióta érezhető súlyos bajon akar segíteni Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az elméleti jog- és államtudományi vizsgáról és jogi oktatás reformjáról nemsokára benyújtandó törvényjavaslatával.

Ez a reform szerves kapcsolatban van a bírói és ügyvédi vizsga rendezésével, melyen Plósz Sándor igazságügyi miniszter fáradozik.

Mind a két irányú reformnak alapelveit már megállapították; most még a szakkörök véleményét várják be a szétküldött előadói tervezetekre nézve és ezzel a tervezett törvényjavaslatok előkészítésének munkáját hamarosan befejezik.

A törvénytudomány két nagy ágra szakad: az egyik a törvénykezés és a másik a közigazgatás. A gyakorlatban nálunk még nagyobb mértékben különítették el a közigazgatást a bíraskodástól. A bíróság állami, a közigazgatás pedig önkormányzati szervezettel bír. Habár a közigazgatási és bírói szervezet egymástól ilyen határozottan el is van különítve, a törvénytudományban a bifurkációnak sem helye, sem értelme nincs.

A jogvégzettséget kívánó pályákra ké-

kedett, s fejét a székelyek sajtószerepű büszkeségével magasan tartva jött a prezidensné elé.

— Parancsolt asszonyom! Itt vagyok, — s az ő utánozhatatlan szittya modorával hajtotta meg magát, melyben tisztelet, dacz, hódolat, kihívás, szeretet és büszkeség van.

— Az első négyesre nincs tánczosom — szólta a prezidensné, s gyöngéd főhajtsal adta tudtára óhaját.

A körül álló hontalan magyarok szíve nagyot dobbant az örömtől. Ez a megtisztetés egy bujdosó honfira? . . . Ez a nem remélt kegy mindenkit meglepett, s szorongó szívvel várták a Berzenczey elfogadó és a kitüntetését megköszönő szavait.

Mint villámlás után; csend következik, hogy annál erősebben, annál hatalmasabban dördüljön rá az ég: a prezidensné szavait is, amelyek a remény sugarainak fényét hinték a bujdosók szívére, — csak másodpercek után követte a válasz.

Előbb csendesen és mélyen hallatszottak a Berzenczey László szavai, mint a sziklarői lezuhanó kőmarab, hogy a pillanatokkal erősödve, végül megrázhassa hatalmasá fejlődött erejével a körülállókat.

— Asszonyom! Tudom, hogy nem engem, nem személyemet érte ez a kitüntetés. Ez egy olyan kegy, mely csak nemzetet érhet, de . . .

És itt egy pillanatra megállott. Mindenki visszafojtott lélekzettel várt a beszélőre tekintve, annak szeméből lesve lelkes szavait.

— Bocsásson meg asszonyom, folytatá

szülőket a törvénytudomány összes ismereteivel fel kell ruházni. A bíró nem képes feladatát sikeresen megoldani a közigazgatási törvények alapos ismerete nélkül. Hasonlóképpen az a megyei, pénzügyi, valamint a többi állami közigazgatási tisztviselő a leg-sajnálatosabb egyoldalúság nehézségeivel kénytelen küzdeni és rossz végzéseket hoz, rossz intézkedéseket csinál, a kinek a magánjogi, a büntetőjogi ismeretek valóságos terra incognita. Faragja az asztal lábát, de fogalma sincs arról, hogy milyen egy egész asztal, melybe ez a rész beillesztődik. Ilyen falanszter munka kész veszedelem a közigazgatási és törvénykezési pályákon.

De nálunk nemcsak a jogász-képzettség egyoldalúságában, hanem némely jogászpályák tuizsufaltságában is mutatkozik ezen ferde irányú jogászminősítés káros hatása. Mert ma négy, egymástól független, szervezetűre, tárgykörűre teljesen elütő elméleti vizsga útján lehet minősítést szerezni a jogvégzettséget igénylő pályákra.

Lássuk csak ezeket egyenként.

(I.) Az államtudományi államvizsga és (II.) az államtudományi doktorátus (két szigorlat és értekezés) a közigazgatási közszolgálatra minősít általában; de már ezzel a két vizsgával például a postatakarékpénztár, az igazságügyi közigazgatás körébe eső ügykörökben boldogulni nem lehet. Az államtudományi államvizsga, valamint az államtudományi doktorátus tehát még a közigazgatás terén is bizonyos értelemben csak korlátozott minősítést nyújt.

A (III.) jogtudományi államvizsga tisztán azoknak való, kik gyakorlati bírói vizsgára készülnek. A (IV.) jogtudományi doktori fokozat (juris universi doctor), mely három szigorlatból és egy értekezésből áll, az összes közigazgatási és igazságügyi közszolgálatra minősít és ezenfelül az ügyvédi vizs-

kérőleg a prezidensnére tekintve Berzenczey, tán czolhat e a magyar menekült, kinek hazája földulva, elveszve van? ki elhagyta honát, mint bujdosó, s ha visszatérintett drága szülőföldjének határiról, ott égő falvak, rombadöntött városokban haldokló nemzetét hagyta hátra? Vigadhatunk-e itt, mikor a legkedvesebbjeink, a drága nő, és gyermekeink jajkiáltása cseng fülünkben? Az otthon marad bajtársak vére patakzik az ármany kegyetlet palósa alatt . . . Óreg szűlénket börtönben kinozzák, hogy nem adhatnak elő minket, akik menekültünk . . . Otthon egy földült országban vérző hazátlanok! Itt a tengeren túl a bujdosó hontalanok . . . szívetől kérdezem, asszonyom, hogy tánczolhat-e a magyar emigrans?

A beszélőnek könyek toltak a szívébe . . . A hontalan bujdosó keserű könyei voltak azok, s amint föltekintett a prezidensnére, két csillogó drága gyémántcsepp ragyogott arcán, de nem törülte le, hanem meghatottan nyujtotta kezét Berzenczeynek.

— Bűszke lehet az a nemzet, melynek ilyen fia! vannak!

Félóra múlva egy oldalszobában találkoztott a két jó barát: Berzenczey László és gróf Bethlen Gergely.

— Szomorúan néztek előbb egymásra, azán gróf Bethlen szólalt meg:

— Látod Laczi, ez még sem járja! te azt csináltad, hogy Amerikában egy tisztességes magyar nem is tánczolhat!

19
gára v
fogtud
felőlel
törvény
jes mi
jogtud
minder
képe
birja e
megel
korláto
E
doktor
te re,
korláto
heti le
ságos
lól 200
E
kezett.
tarárai
és így
velésér
szigoru
tanák
mind a
és az
döntés
geitől
zöld as
radna
lene k
munká
A
lett az
nek a
ják a k
tában
mét to
az elő
másik
dezek
lamviss
azon d
képe.
A
Ezzel
hogy az
nyos, s
nincs. T
jökedvé
az egész
kik és
ilyen d
nősítést
De
nincs. K
szásság
legrikít
járás
házassá
bizva a
sem ma
büntetőj
csak áll
bíró a t
végítélet
képzetts
kereső f
furcsa,
kvalifiká
minősíté
ügyben
a két t

gára való bocsátásnak az előfeltétele. Ez a jogtudományi doktorátus tehát csakugyan felöleli az összes közigazgatási, magánjogi és törvénykezési ismereteket és csakugyan teljes minősítést is nyújt. Eppen azért ezen jogtudományi tudori fokozat elnyerése lebeg minden jogász szeme előtt. Csak ha vagy képesség vagy más feltételek hiányából nem bírja ezt a minősítést megszerezni, kénytelen megelégedni a három előbbi alacsonyabb és korlátolt minősítéssel.

Ezért lett olyan kapós a jogtudományi doktorátus. Ezért tódul az ifjuság az egyetemre, mert a jogakadémiákon csak ezt a korlátolt minősítést nyújtó államvizsgát teheti le. Ezért lett a budapesti egyetem valószínűleg doktori gyár, a hol évenként körülbelül 2000 szigorlatot tesznek.

Ebből megint két igen nagy baj keletkezett. Egyik a budapesti tudomány-egyetem tanárai túl vannak terhelve a vizsgálatokkal és így valódi hivatásukra, a tudomány művelésére idejük sem marad. Hátha még, szigorúan a szabályokhoz alkalmazkodva, tanának meg a szigorlatokat, hogy ugyanis mind az öt tanár együttesen jelen legyen és az összfeleletek szorgos mérlegelése után döntsék el a szigorlat eredményét, úgy reggeltől estéig ott ülhetnének a tanár urak a zöld asztal mellett; még előadásra sem maradna idejük, még az ebédjüket is oda kellene hordatni, mint a rövid pihenőt tartó munkásoknak és napszámosoknak.

A szabályellenes mostani eljárás mellett azonban a tanárok egyenként megjelennek a szigorlati szobában, hamarosan feladják a kérdéseket, a melyeket csak úgy futtában összekapkodnak, aztán szaladnak ismét tovább a tanterembe és lemorzsolják az előadást. Onnét ismét visszasietnek a másik szigorlati szobába, hol megint kérdeznek. Ezen kívül még alapvizsgákon, államvizsgákon kérdez ugyanazon tanár, ugyanazon délelőtt. Ez a szigorlati eljárás külső képe.

A belső képe pedig még csodálatosb. Ezzel nem is foglalkozunk. Csak kiemeljük, hogy az ilyen doktorátusnak sem tudományos, sem gyakorlati, de semmiféle értéke nincs. Tisztára szerencsejáték az. A tanár ur jókedvén, meg egy kis szerencsén fordul meg az egész dolog. A legjobb készütségu elbukik és a legfelültebb doktor lesz. És az ilyen doktorátushoz fontos közszolgálati minősítést fűznek!

De hát a minősítésnek ma más módja nincs. Künn a gyakorlati életben ez a vizskszáság csak folytatódik. Ezuttal csupán a legrikítóbbat soroljuk fel. Így a községi és járási közigazgatási tisztviselő előtt kötik a házasságot; ez a köztisztviselő van megbizva a bünygyi nyomozatokkal, a ki pedig sem magánjogból, tehát családjogból, sem büntetőjogi minősítéssel nem bír, mert csak államtudományi államvizsgája van. A bíró a törvényszéken, a táblán és a kurián végítéletet hoz, kinek pedig nincs oly fokú képzettsége, hanem alacsonyabb, mint a jogkereső feleket képviselő ügyvédé. Már pedig furcsa, így látszatra is, hogy a magasabb kvalifikációval bíró ember egy alacsonyabb minősítéssel bírótól kérjen döntést jogvitás ügyében. Legalább is egy fokon kell állani a két tényezőnek. De hát a törvényt ezt

nem írja elő. Szerencsénkre derék bíránk maguk javítanak a helyzeten és megszerzik jószántukból az ügyvédi kvalifikációt.

Nagyon helyesen és bölcsen mutat rá Wlassics Gyula miniszter imént közzétett reformjavaslat tervezetében, hogy úgy a közszolgálat, mint a társadalmi élet terén mily szakadatlan visszasság keletkezik abból, hogy a jogvégeztséget kívánó pályákon az elméleti minősítés nem bír egyforma minősítési, sem belső értékkel. Ezen a bajon segitendő, dolgozott ki egy olyan reformot, a mely mellett az összes jogász pályákon a gyakorlati szakvizsgát megelőző elméleti vizsga azonos és belértékre nézve egyenlő, valamint a mostani felületes és selejtes szigorlati eljárással szemben a magasabb színvonal biztosítékával lesz felruházva.

Ebből a célból a doktorátus többé nem fog birni közszolgálatra minősítő jelleggel. A doktorátus egy igen becses tudományos disz lesz csupán, melynek elérése bizonyára minden törekvő fiatal jogásznak nemes becsvégya marad ezután.

Ellenben a közpályákra szolgáló minősítést az elméleti jog és államtudományi államvizsga alapján lehet megszerezni. Doktorátust csak ennek letétele után lehet szerzeni. Ez az elméleti jog és államtudományi államvizsga két, egymást kiegészítő vizsgából, úgy mint a jogtudományi és az államtudományi vizsgából áll. Ezen vizsgákra csak a jog- és államtudományi négyéves tanfolyam elvégzését abszolutoriummal igazoló jogász léphet. Ilyen vizsgáló-bizottságot az egyetemek és jogakadémiák székhelyén szerveznek. A bizottságok elnökeit a vallás- és közoktatásügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve nevezi ki.

Ezen egységes minősítést adó államvizsga tárgyköre körülbelül ki is meríti az egész törvénykezési tudományt és ez a vizsga a közpályára lépőket nemcsak formális, hanem valóságos, belső értékű képesítéssel látja el.

Belföldi dolgok

A képviselőház szombaton délelőtt ülést tart. Napirendre a honvédelmi miniszter javaslata az ujonczjutalékról, valamint ugyan-csak a honvédelmi miniszter jelentése a közös hadsereg és a honvédség egyéves önkénteseinek tisztvi vizsgáiról vannak kitűzve.

A tisztviselők munkaideje. Több hirlap annak idején azt közölte, hogy illetékes helyen a tisztviselők munkaidejének és munkabeosztásának megfelelő szabályozásával foglalkoznak. Lukács László pénzügyminiszter ezzel a hírrel szemben kijelentette, hogy ilyen akcióról nincsen tudomása. Ma úgy áll a dolog, hogy egy ilyen terv, abban a formában, melyben az újságok közölték, nem felelne meg a célnak, főképpen pedig megbotlyogtatása volna a tisztviselői karnak, a mely elesné a délutáni foglalkozástól. A jövő azonban valami változást fog hozni. Mert kétségtelen, hogy az állami tisztviselők igen nagy része nem szenteli az államnak azt a munkásságot, a melyet az állam joggal elvárhatna. Ha bekövetkezik a tisztviselők dotációjának rendezése, helyesebben javítása-

akkor nagyon természetes, hogy a tisztviselők fokozottabb munkásságára az állam feltétlenül számítani fog. De ez csak a jövő dolga; ma azonban a tisztviselők munkaidejének és munkabeosztásának megváltoztatásáról szó sincs.

Erzsébet főhercegnő esküvője. Erzsébet főhercegnő és Windisch-Graetz Ottó hercegi esküvője e hó 23-án délelőtt 10 órakor lesz a Burg József-kápolnájában. Az esküvő után az ifju párt a király külön kihallgatáson fogadják. Délután 5 órakor a Burgban udvari ebéd lesz, melyhez az új házások legközelebbi hozzátartozói lesznek hivatalosak. A főhercegnő renuncziája egy nappal előbb történik meg s a lemondás estélyén Mária Valéria főhercegnőnél lesz hangverseny. Lipót bajor herceg és Gizella főhercegnő két fiával 21-én érkezik Bécsbe.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 17.

A szállongó, de mindig ismételtlen megczáfolt békehireken kívül más nem érkezik a harezterről. Mintha a seregek a táborban boerok és angolok egyaránt, várakozó álláspontot foglalnának el — mit hoz a jövő. Legalább vannak kik a jelekből, a hirtelen beállott téllenségből ezt következtetik.

Mi más véleményen vagyunk. Kitchener nem támad, mert nem mer. Sürgős segítséget kért, és amíg Angliából és a gyarmatoktól nem érkeznek meg a csapatok; addig nem nyomulnak előre. És ami a fő — tulajdonképpen nem is tudja, ki ellen, merre nyomuljon. A harmadfél év óta tartó hadjáratban az angolok ugyanis elenyészőleg ritkán voltak abban a helyzetben, hogy ők léptek volna föl támadólag; az angolok több nyíre csak a boerok váratlan meglepetései ellen védekezhettek. Ami tervet nagy remény soggal a fővezérek: lord Roberts éppen úgy mint Kitchener készítettek, csak tervek maradtak.

Hogy pedig a boerok most csendesek, ennek mélyebb oka lesz. Dewett, Botha és a többi hős vezér aligha várja összetett kézzel, hogy mit fognak határozni az angolok, hogy mily eredménye, haszna lesz Bülow és a német közvélemény állásfoglalásnak, hogy Vilma hollandi királynő tényleg elfogadja-e, — mint hirlük — a közvetítő szerepét. Inkább feltételezhető, hogy a boerok valamely hatalmas tervet kovácsolnak, annak végrehajtásán munkálkodnak most titokban, óvatosan, és ha eljön a kedvező idő, alkalom, ismét pusztító viharként törnek az angolokra.

Es így valószínű, hogy nem mozdulhatnak az angol oszlopok. Védett állásaikat nem akarják elhagyni, mert kémeik az ellenség mozdulatairól, a csapatok erejéről nem tudnak hirt hozni és így a vezérek nem tudhatják, hogy néhány mértföldnyire tövább nem kerülnek-e a boeroknak ügyesen szőtt hálójába.

Semmiféle csatározás nem lévén, a boerok részéről nem érkezett semmi értesítés. A boer-párti hivatalos tudósítónak tehát nem lehet alkalma czáfolni újabb dolgokat, de van alkalma a Kitchener egy előbbi tudósítására hozott czáfolatokat, ellenbizonyítékokat ismét gyarapítani.

Kitchener nemrégiben azzal dicsekedett és a háborúra az angolok részére kedvező előjelnek hirdette, hogy a boerok közül sokan átpártoltak, önként megadták magukat.

Kitchener, hogy elejét vegye a sok szó késnek, elrendelte, hogy mindazokat, kik megadják magukat és — látszólag — átpár-

tolnak az angolokhoz, egy helyen kell őrizni és minden egyes reolós az összesért. Ha tehát csak egy is megszökik, az összes hátra maradtakkal hadifoglyokként fog elbánni.

Egyről-másról.

Ravasz rendőrfogás.

Ruttner Nándor arról, a budapesti államrendőrség nemrég elhunyt detektív-tónokéről beszél, hogy vidéki rendőrkapitány korában a következő ravasz fogással derítette ki egy-egy rejtelmes bűntény részleteit. Két gonosztevőt vádoltak egy rabló-gyilkosság elkövetésével, de ezeknek sikerült a gyilkos szerszámokat, éppugy, mint a rabolt tárgyakat oly ügyesen elrejtetniök, hogy a rendőrség sehogy sem tudott azokra ráakadni. A gonosztevők persze makacsul tagadtak. Ruttner dr. egyszer megint maga elé vezettette a két gyanúsítottat, s hosszasan vallatgatta őket; vele szemben ült az asztalnál egy írnök, akinek diktálta a vallomásokat. Az írnök egyszerre, látszólag véletlenül, feldöntötte a tintatartót és a tinta végigömlött az egész jegyzőkönyvön. Ruttner dr. idegesen ugrott fel:

— Ugyan kérem, hogy lehet valaki ilyen ügyetlen! Az ember órákon át dolgozik s ön az ügyellenségével egyszerre tönkre teszi az egész munkáját!

— De kérem, kapitány ur! . . .

— Hagyjon nekem békét, semmi kedvem sincs újra kezdeni . . . s ezzel dühösen kirohant.

— De kérem, kapitány ur! — ismételtette az írnök — majd én lemásolom újból — folytatva a körlelést, ő is utána sietett.

A két gonosztevő föl akarta használni az időközt míg egyedül vannak, és sietve összebujt:

— No te is ügyes legény vagy — szólott egyik a másikhoz — hisz már majdnem elárultad a vámosi csárdást. Ha nem vigyázol jobban, kibököd, hogy nála van a holmi és akkor aztán hiába tagadunk.

Még vagy öt perczig maradtak így magukra és ez idő alatt sietve megbeszélték, hogy fognak vallani és eközben a rablógyilkosság nem egy részletét elevenítették föl egymás közt.

Mikor már látszott, hogy nincs több mondanivalójuk, nem csekély ilyedelmükre, kilépett a nagy szekrénynek ajtaján, amely oldalt egy ajtóközben állott, Ruttner kapitány és az írnök. Ők ugyanis, miután a tintafeldöntési jelenetet megcsinálták, átfutottak a szomszéd szobába, amelyből a vallató szoba szekrényébe lehetett nesztelenül bejutni. A tágas szekrényben asztal, szék, tinta, toll volt és az írnök gyorsirással; pontosan följegyzett minden szót, ami oda behallatszott. Persze ezek után sietve letartóztatták azt a bizonyos vámosi csárdást, akinél a bűnjelket, s a rablott holmit megjelölték. A két gonosztevő se tagadott tovább, egy pillanatig sem.

A megidézett anyós.

Spiritisztikus anyós.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 16.

Átik hivei a spiritizmusnak, azok okeljanak — akik szkeptikusok, azok mulassanak

az alábbi történetkén. Szereplői, szemtanúi esküsznek rá, hogy igaz. — Legyen hitünk szerint.

Egy kolozsvári iparos felesége nagy előszeretettel ázi — már évek óta — az asztaltánczoltatást. Most vasárnap is volt egy sánce.

— Kit is hívjak? töpreng az asszony, aki már családja, közeli és távoli rokonsága összes elhunyt tagjait megidézte.

— Hopp! megvan. Hátra van még az anyósa, aki csak nem rég költözött a más-világra. Illő lesz tőle megkérdezni, mint érzi magát oda-át.

Kipp-kopp, tánczolni is kezd a misztikus asztalka, eleinte lassan, majd egyre sebesebb és sebesebb tempóban, vadul szokdelve ide-oda a levegőben.

A körülállók rémülten hátráltak. De az asztalka nem bánt más senkit, hanem csak a asszony, meg ennek leánya felé tart, akik végre kénytelenek az ajtón kimenekülni.

Ekkor az asztal neki vágódik az ajtónak majd a tükörnek, a képeknek a butoroknak, össze-vissza törve, zúzva mindent, — majd mikor a két nő kíváncsian bekandikái az ablakon, ennek táblái hullanak csörömpölve a földre.

A fölingerült anyósta csak nagy nehezen sikerült lecsilapítani. Ugy látszik, nem igen szerethette a menyét, aki éppen, malapropóra idézte fel.

No hanem annak a derék iparosnénak is elment a kedve egyszer s mindenkorra a spirituzmustól.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 19 én. Asztalos ifjuság bálja a Bikában.

Január 25 én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör tánczes telye.

Január 26 án. Polgári Kör bálja Bikában

Február 1 én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű tánczes telye Koronában.

Február 2-án. Bohóc estély Bikában.

Február 5 én. Iparos-Kör bálja Bikában.

Február 15 én. Filléregylet tea estélye Bikában.

A gazdaszok tánczes telye.

A féktelenkedő nappali vihart csendes idő váltotta fel estére s a kiderült égbolton fényes csillagszemek jelentek meg, hogy ezüsttekintetükkel kövessék a tarkán hullámzó tömeget, mely az Arany Bika-szálló felé vette utját.

— Micsoda vándorlás van itt? kérdezette méltán a laikus ember. A kérdésre készen volt a felelet:

— Gazdászbal van a Bikában!

Gazdászbal?! Hej, hogy dobbant fel a szivecskéje igen sok szép leánykának! Hiszen még a mamájuktól hallották már, hogy milyen remekül szokott a vidám kedélyű gazdaszok mulatsága sikerülni.

Es ebben nem is csalódott, aki ott megjelent. Hires tánczosok, előzőkeny gavalérok ami derék gazdaszok. Az este is nagy ügyelettel voltak arra, hogy senkinek ne legyen oka panaszra.

A Pruzsinszky Dezső által nagy izléssel

és ötletes tánczrenddel feliszított terem zsúfolásig megtelt közönséggel. A páholyokat nagyszámu nézőközönség foglalta el. A mulatság kilencz órakor vette kezdetét a Magyar Testvérek kitűnő zenéje mellett s még a reggeli órákban is kizajlott a jó kedv adata a nagyteremből.

NAPI HIREK.

— Felolvasó estély. A Debreczeni Kereskedő Társulat által tegnap csütörtökön este 8 órakor a Társulat dísztermében rendezett Felolvasó Estély igen szépen sikerült. A díszterem teljesen megtelt hallgatósággal, mely meleg érdeklődéssel hallgatta városuk két ismert nevű tanárának felolvasását, illetőleg szabad előadását. Csiky Lajos theol. dékán nagy tanulmányal irt felolvasásában ismertette három bibliai népnek, a babyloniaknak, az asszíraknak és az ó-szövetségi zsidóknak kereskedelmi történetét, melyet ily bő részletben magyar nyelven eddig még senki nem ismerhetett. Dr. Szántó Sámuel kereskedelmi iskolai tanár pedig Délafrika földjét, ennek hegy és vízrajzi viszonyait, népét s ennek életmódját, történetét ismertette vonzó szabad előadásban, melynek végén merített képekben varázsolt hallgatósága elé több Délafrikában most folyó harc történetéből ismert nevű helyet és személyt. Mindkét előadást éienken megtapsolta a hálás közönség. Csiky előadása végén kijelentette, hogy közelebbi alkalommal az ókori Görögország kereskedelmének történetét fogja felolvasni.

— Elfogott sikkasztó. Pár nappal ezelőtt megirtuk hogy a kisváradai rendőrség egy sikkasztó postatisztet köröz. A köröző levélnek meg is lett a kellő eredménye mert a postatisztet tegnap Miskolcra letartóztatták. A Miskolczi Korona vendéglőben fogták el a hol felismerték. Nyilasi Mihályt a sikkasztó postatisztet Kivárdára szállítják. A jobb sorsra érdemes fiatal ember most a börtönben gondolkozik a tette következményeiről.

— Feltört raktár. Tegnap éjjel a Hatvan-utca végén Sweig Lipót raktárát ismeretlen tettesek feltörték. A raktárból egyéb hiányában csak két marhabőrt vittek el. A betörést bejelentették a rendőrségnek. A betörést a betörők úgy követték el, hogy az ajtót a melyen csak egy kis lakat volt feltörték és behatoltak. A rendőrség a feljelentés tétele után P o r e s i n Ambrus lovas rendőr, parancsnokot bizta meg a betörők elfogatásával.

— Letartóztatott örült. Tegnap délután a rendőrség letartóztatott egy szerencsétlen elmebajos embert. A várost a nyakába vette, bement minden udvarba és ismét eltávozott. A rendőrségnek feltűnt a gyanus viselkedésű ember és elfogta. A vallatásnál tűnt ki hogy a szerencsétlen ember elmebajos, a nálla levő iratokból kiderítették hogy Nagy Illésnek hívják a szerencsétlen és hogy Tiszaföldváról szabadult ide Debreczenbe. A szerencsétlen embert a kórházba vitték ápolás végett.

— Tojvaj fiu. Egy elvetemült fiu jelentette föl tegnap a rendőrségnek, Kovács Gáborné sőtasszony tette meg a följelentést a saját gyermeke ellen. A fiunak pénze volt szüksége, de nem tudott honnan keríteni. Tudta, hogy az anyjának van egy kevés megtakarított pénze a mit elrejtve tartogat. A fiu kileste hol tartja az anyja a pénzt és

mikor
fiu elvi
haza j
pénze
volt o
udvarb
sem v
Szobos
vaj fiu
szaszál
fogják

mult h
éves h
női H
gondno
megjelo
ban, ah
tötte. A
pizsokr
föhány
hadtak,
frank k
lampapi
melyek
tak lev
két ház
értéke
kot. Ch
ált és i
Rokons
atyai és
zett. Mi
vannak
örökség

közönség
lesznek
egy del
lanul m
nyi lele
mint a
poknak
gulásár
tudatta
zönség
tudomás
január
melyek
ismételt
bélyeg
leg Aus
lapokra
bünteté
ritkán e
gy a b
Miután
található
ezen ká
ismét n
jöhírnev
jük a
belföldi
nalandó
postán
A posta
fillérel
mer a
talnok,
pótolni
rend le
kal is.

czulatu
örsegh
valami

Az
rángatja

mert a
magát,

mikor az anyja elment a dolgait végezni a fiu elvitte a pénzt. A szegény asszony mikor haza jött a lakását üresen találta, rögtön a pénze után nézett, de már akkor az nem volt ott. Kérdezősködéseire azt felelték az udvarban hogy a szobának a fián kívül senki sem volt. A fiu a lopott pénzzel elszökött Szoboszlóra. A csendőrség intézkedett a tolvaj fiu elfogatása iránt és nem sokára visszaszállítják Dobreczenbe a hely felelősségre fogják vonni a lopásért.

— Egy különöz név hagyatéká. Párizsban a múlt hónapban egy Caréien Mária nevű 77 éves hajdon halt meg, aki tyusa volt a női Harpagonnak. Mikor meghalt, tömeg-gondnokot küldött ki hozzá a hatóság és ez megjelent abban a sötét, szűk, piszkos oduban, ahol ez a nő életének nagy részét töltötte. A szoba padlózatát tizcentiméteres piszkokréteg borította, amelyet a leltározásnál fölhányattak. Ez alatt patkányok tetemei rohadtak, s mind e szemét közt szétszórva 64.000 frank készpénz és 1,165.000 frank értékű állampapírok francia bankrészevények hevertek, melyek kamatszelvevényei évek óta nem voltak levágyva. Végül kitűnt, hogy az elhaltak két háza is van, s így összes vagyonának értéke meghaladja a 2 millió ötszáz ezer frankot. Chrétien Mária ebben a szemétdobban állt és ihetőleg keveset ment az utcára. Rokonságával sohasem érintkezett, de most atyai és anyai ágról hét-hét rokon jelentkezett. Mivel azonban ezek közt nézeteltérések vannak, a bíróság fogja szétosztani a nagy örökséget.

— A levelező lapok megdrágulása és a közönség. Bár a postának mindig voltak és lesznek oly lelkismeretes tisztviselői, akik egy dekagramm súlyi fölömbégnél irgalmatlanul megfélemlítik a közönséget, mégis anynyi leletezésre egyhamar nem nyílt alkalom, mint a legutóbbi napokban. A levelező lapoknak a belföldi forgalomban való megdrágulásáról, bar azt hirteligen eléggé bőven tudatta a postai kincsar a közönséggel, a közönség még sem vette azt elég kiterjedt módon tudomásul, úgy hogy most is sok százra ment január 12. óta a levelező lapok megfélemlítése, melyekre a belföldi forgalomban, miként azt ismételtelen hírül adtuk, éppúgy 5 filléres bélyeg illesztendő, mint a külföldiekre, illetőleg Ausztria és Németországba szánt levelező lapokra. A címzettek jórésze vonakodik a büntetéspénzt megfizetni, a levelezőlapokon ritkán olvasható elég világosan a földöz címe, így a büntetés-portó attól sem szedhető be. Miután pedig sem a címzett, sem a föl nem található földöz nem fizetik meg a portót, ezen kártyákat meg kell semmisíteni, ami ismét nagy kárára van a posta intézmény jóhírnevének. Azért ismételtelen figyelmeztetjük a közönséget, hogy a levelező lapokra belföldi forgalomban is 5 filléres bélyeg használandó és a 4 filléres levelező lapokat a postán ingyen eicserélik 5 filléres lapokra. A postautalványokkal, melyek szintén egy fillérral megdrágultak, kevesebb a baj, mer a földöz nál megoldja a félnek a hivatások, hogy filléres bélyeggel kell a lapot pótolni. Remélhetőleg néhány hét múlva rend lesz az egész vonalon a levelező-lapokkal is.

— A panaszos. Oszbevegtyült, érdes arcuzlatu parasztember kopegtatott be a rendőrséghez. Szomorú ábrázata elárulta, hogy valami alpanaszolni valója van.

— Mit akar? — kérdi tőle a fogalmazó.

Az atyafi egyet köszörül torkán, feljebb rángatja szűrét a vállán s megszólal:

— Alásan kérem: panaszom lenne!

— Hát csak ki vele!

— A leányom, a Sári . . .!

— Mit csinált?

— Az a baj, hogy semmitse csinál, — mert amióta a Görösös fiu utána vetette magát, egyebet se tesz, csak ezífrákkodik.

— Hát ez még nem olyan nagy baj! Ezért kár volt ide fáradni!

— Igen ám, de ezután jön a sorja a dolognak. A Görösös fiu azt mondta, hogy ha nem adom oda neki a leányomat, csufságot mivel a falamiámmal. Hát azt akarnám hogy ezt meg ne tehesse.

— Mit akarna hát?

— Azt akarnám kérem, hogy zárják el azt a Görösös fiut!

— Az nem lehet, hiszen még nem követett el semmit!

Az atyafi megrázta a szűrét, egyet törtört torzoborz bajuszán s kopogott kifelé.

— No, hát hova megy?

— Megyek haza! Tisztelem én az ilyen hivatált, ahol csak akkor tesznek igazságot, mikor már megcsinálta a bajt valaki!

— Le'artóztatott áldetektív. Tegnap a rendőrség letartóztatta Halász Gábor nagy enyedi iparos segédet. Halász a szállodákban mint detektív mutatta be magát. Dicsőkedve beszélt a vendéglő személyzete előtt, hogy őt egy 40.000 forint elsikkasztott ügyök elfogatásával bízták meg. A detektív ur azonban nem sokáig henczegetett mert a rendőrség tudomást szerzett a dologról és letartóztatta. Halász Gábor a rendőrség toloncz uton haza szállítatja illetőségi helyére Nagy-Enyedrre.

— Koponya-históriák Hambrlrig és Patófi koponyájának sokat szelöltetett ügye alkalmából egy külföldi lap hasonló rég történeteket elevenít fel. — Roose Erzsébet, a híres bécsi énekesnő 1808 ban halt el. Rosenbaum József, herceg Esterházy titkára és Péter János fegyintézet igazgató közös elhatározással kerítették meg az alig elteltett művésznek koponyáját. November elsejének éjszakáján a két összeesküvő és dr. Weiss orvos huszonöt forinttal megvesztegettek a sírját, aki kiásta a holttestemet, s ezután levágták a nő fejét. — Hasonló képpen jutottak Haydn és Mozart koponyájához is.

— Spanyol levelelek. Évek hosszú óta azonos tartalmu levelek érkeznek Spanyolországból, Barcelonából valamennyi magyar városba, melyben balokokat keres egy Luis Casanaga nevezetű ur valamely állítólagos örökség, kincs dolgában, mely valahol elásva fekszik a melyet a levél írója föl nem vehet mert ő foglyos és onnét ki nem szabadulhat. Abban a reményben, hogy mint volt kapitány bizalomra fog találni, még lapkivonatot is mellékel, melyről föltételezi, hogy azt úgy sem értik meg a címzettek. Debreczenbe már vagy 100 ily levél érkezett legkülönbözőbb címekre melyeket a bünszövetkezet egyik tagja címtárakból böngész ki és úgy látszik az üzlet mégis jövedelmez, mert akad pénz német levelezőre, bélyegre és irodára. Reméljük hogy nálunk legalább senki sem reagalt Luis Casanaga ajánlatára, melynek más célja nincs, mint a címzett megszarolása.

Színház.

Teréz kapitány.

(Premier.)

Komjáthy J. szinigazgató nemes felbuzdulásában egyre-másra hozatja színre az új darabokat. Alig van hét, hogy egy-egy újabb darab ne hozná lázba az idegeket. Csak alig mulatunk a Páholy ötletes bohóságain, tegnapjeste már a Teréz kapitány kellemes muzsikáján andalodhattunk el.

Teréz kapitány szövegét az ügyes mese szövő Bisson, zenéjét pedig a Cernvillei ha-

rangok és a Rip van Vinkle nagytehetségű szerzője Planquette Róbert alkotta. Két gonie állott itt össze, hogy elfogadható operette alkosson és ez — amint az esteli bemutató-sából meggyőződünk — sikerült is nekik.

Igaz, hogy a zene számok ujat nem igen tartalmaznak de van-e, ki szívesen ne halássa a nagytehetségű zeneszerző áriáit, melyek pillangóként röpködnek fel s alá.

Az operette szövege nem jár taposott uton és nem használ fel a sikerért holmi undorító frivolságot, mint azt már az utóbbi évek operettjeitől megszoktuk. Finom ötletek, francia szellemesség, kedélyes humor, ezek a Teréz kapitány vérlüktetései.

A meséje röviden ez:

Teréz kapitány egy ábrándos, vig kedélyű leányka beleszeretett Bellegarde kapitányba s hogy ezt a haláltól megmentse, kapitányi ruhát ölt magára és sok-sok küzdelem után megis megmentiimádóját s a szerelemes pár egymásé lesz.

Teréz kapitányt Komlóssy Emma játszotta élénken, vidám kedélyvel. A fess katonaruha igen jól állt rajta. Sok tapsot kapott. Székely Gyula Bellegarde szerepét adta nagy igyekezettel. Nagy Gyula az ezredes szerepében tegnap is kitűnő volt. Sziklay, Szathmáry és Szigeti Lujza játszottak még nagy ügyességgel a premiere sikereért.

A rendezés igen ügyes volt és ezért Makray Dénest illeti dicséret, ki napról-napra jobban bebizonyítja hogy, szorgalmas törekvő színész.

Közönség több lehetett volna. Azt hiszszük azonban, hogy a mai előadás már telt ház előtt fog végbemenni. Teréz kapitány meg is érdemli a méltó pártolást,

* Színházi jelentés. A következő értesítést vettük: Tisztelettel értesitem Debreczen szab. kir. város n. é. közönségét, hogy Ujházi Ede ur, a Nemzeti színház kitűnő művésze, négy vendégjátékra városunkba jön. Föllép a következő napokon és darabokban: Vasárnap, január hó 19-én, bérletszűnetben: A párisi szegények. Szinmű előjátékkal 7 képből. Hétfőn, január hó 20-án, bérlet 90. szám "C" — Constantin abbé. Vigjáték 3 felvonásban. Kedden, január hó 21-én bérlet 91. szám "A" — A peleskei nótárius. Eredeti énekes bohózat, 3 szakaszban. Szerdán, január hó 22-én, bérlet 92. szám "B" Stilton Timót. Vigjáték 3 felvonásban. Ez előadásokra mai naptól kezdve jegyek már váltak a színház rendes napi pénztáránál. — Debreczen, 1902. január hó 17-én. — Kitűnő tisztelettel: Komjáthy János, igazgató.

Egy félszemért.

Véres orgyilkosság.

— Saját tudósítónaktól. —

Budapest, jan. 17.

Még a múlt héten történt a szerb karácsonyi ünnep alkalmával Krusevlyán, hogy az ünnep előestélyén a szerb legények csoportokban bejárták az utcákat és lövöldöztek.

Ez alkalommal Bozics Jován véletlenül rálőtt a mellette állott Szubodicska Vladóra s a pisztoly folytását belötte annak szemébe. Az öreg Bozics elis küldte az orvost Szubodicskáékhoz, hogy alkudozzék a kilőtt szem árán, de nem tudak meggyógyzni,

mert Bozics csak 100 forint fájdalomdíjat ajánlott fel, Szuboticskák pedig 500-at követeltek.

Az alkudozás közben történt, hogy Bozics valami sértő megjegyzést tett Szuboticskákra szegénységük miatt, ami felett a megölt legény bátyja annyira indulatba jött, hogy Bozicsot ott nyombán leakarta szurni, de az öreg Szuboticska közbelépése ezt megakadályozta.

A Szuboticska fiu ekkor kiment a szobából, de senki sem tudta, hogy hova megy. Mikor az alkudozásoknak vége szakadt, a fiatal Bozics is távozni akart.

Alighogy az ajtón kilépett, az ajtó mögül előugrott Szuboticska és az előre elkészített baltával fejbecsapta Bozicsot, úgy hogy koponyája kettérepedt és rögtön meghalt.

Az esetről maga az öreg Szuboticska azonnal értesítette az előjáróságot, de mire a rendőrök kijöttek, a gyilkos legény megszökött hazulról és eddig nem is tudták elfogni, bár s csendőrség is mindenfelé keresi.

Az öreg Bozicsnak, aki dúsgazdag ember egyetlen fia volt a megölt legény.

Apagyilkos fiu.

Véres családi dráma.

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 17.

Ujlak községéből szörnyű tett híre érkezik. Egy legény anyja védelmében agyonütötte az édesapját. Az eset a következő:

Suttág Ádám örökös perpatvarban élt a családjával, amelyre legtöbbször az adott okot, hogy Suttág naponként részegen ment haza s ilyenkor mindenkibe belekötött.

Vasárnap este is részegen ment haza s előbb az apró gyermekeket verte meg, majd pedig, mikor az anyjuk kiragadta őket a kezéből, ez ellen fordult s letépervén a földre, fojtogatni kezdte.

Eppen akkor érkezett haza Suttág legidősebb legényfia. Amikor belépett a szobába s látta, hogy mi történik, a tüzhely melől felkapott egy baltát s azzal egy hatalmas csapást mért az apja fejére, aki éppen a földön heverő anyján térdelt.

Az öreg Suttág az ütésre lefordult a földre, de a fiu s anyja, aki ekkor felugrott, még néhány csapást mérték az öreg fejére, kinek a teste még néhányat vonaglott s azután meghalt.

A fiatal Suttág maga jelentette be az esetet a csendőrségnek, mikor azonban a csendőrség a helyszínen megjelent, Suttágné hogy fiát kimentse, magára vállalta a gyilkosságot.

A fiu azonban az anyját akarta kimenteni; s ennél fogva hosszú időbe került míg a csendőrség a valódi tényállást megállapíthatta s a fiatal legényt letartóztatta.

Különfélék.

+ Bikaviadal éjjel. Tenerifa fővárosában, Las Palmas-ban mely kikötőváros, nemrég egy gőzös jelent meg, mely a tenerifai állattenyésztés számára Argentínából ötven bi-

kát hozott. A gőzös kiszállójától a rendeltési helyig kétfelől eldeszkázott utat csináltak, hogy majd a közt hajtják ki a bikákat, éjszakának idején. A hosszú tengeri uttól rázástól, szűk helyen való összezsufolástól mód felett fölingerült állatok azonban kitörték az ut deszkapalánkját s örült dühvel vágattak végig a város utcáin. Szerencsére kevés ember járt már kint, de nemsokára megtelt minden utca. Mert a szokatlan zajtól vad bömböléstől álmaikkól fölkiasztott lakosok mind az utcára toltak. Mindenki valami fegyvert kerített magának s megkezdődött a nagy hajsz. Jól sikerült a bősztűt állatokat az istalók felé terelni. Tizenkettő azonban kimenekült a környékre a hol most senkisémm mer járni.

+ Emberirtás. Idegeni Hány lakosa van a városnak?

Kocsis: Már hónapok óta csak néhány tucsat hiányzik a félmillióhoz, azonban a villamos kocsik mindig agyongázolják azokat.

+ A csár gyűrűje. A csár egy gyűrűt hord az ujján, melybe mint ahogy hiszi a szent kereszt egy darabja van belefoglalva. A gyűrű régebben a vatikán kincsei közt hevert és a csár egyik őse diplomáciai okból kapta. Pár év előtt a csár Pétervárról Moszkvába utazott. Utközben észvette, hogy otthon felejtette gyűrűjét mire azonnal megállította a vonatot és a gyorsvonat mozdonyán egy futárt küldött vissza, hogy a gyűrűt elhozza. A csár nem engedte a vonatot tovább mindaddig míg a futár a gyűrűvel vissza nem érkezett.

+ A kis ravasz. Kiváncsi vagyok hogy volt vőlegényem az ékszereket is visszakéri-e a melyeket nekem ajándékozott?

Barátnő: Ha visszakéri küldd vissza rögtön, mert hamisak.

+ A tengervíz fénye. Sarchonow pétervári egyetemi tanár újabban bebizonyította hogy a tenger vizében élő temérdek apró organizmus csillogása kizárólag az oxigén elnyelésén alapul mivel, mivel rögtön elvesztik világító képességüket, ha légmentes térbe teszik. A tenger vize hőmérsékletének 38-39 fokra emelése megszünteti a világító erőt, míg a hőmérsék csökkenése — 2°-ig nem ártalmas. A tenger vizében kellettkezett jégben levő mikrobák fénye a központtól a szélek felé lassankint vész el, mivel oxigén nem juthat be hozzájuk. Chloroform, éter és savak szintén megakadályozzák a fénylést de alkáliák nem ártanak. A villamos áram is hat rájuk, a pozitív sarkon hol az oxigén kifejődik a fény legerősebb.

A vasutasok és a sajtó.

Egy hivatalos nyilatkozat.

Debreczen, jan. 17.

Az »Egyetértés«-ből olvassuk a következő sorokat:

»Illetékes helyről azt az értesítést juttatták hozzánk, hogy az a legújabb rendelet, mely a vasutasoknak a sajtóhoz való viszonyára vonatkozik: nem mostani keletű és nem is új dolog. 1897. év április hó 1-én lett kibocsátva, még pedig az akkor

miniszter által. Szívesen tudomásul vesszük ezt a körülményt. De mit jelent ez? Csak annyit jelent, hogy a rendelet kibocsátásáért nem az államvasutasok elnöke kárhóztatandó, ő azontul is az a derék férfi, a ki eddig volt. De maga a rendelet létezik. Még pedig több mint négy esztendő óta. Az államvasutak alkalmazottai meg vannak fosztva polgári jogaiknak egy nagy és értékes részéről, melyeket pedig törvény biztosít a részökre. Nem Hegedűs Sándor a jelenlegi miniszter fosztotta meg őket ettől a jóktól; hanem elődje. Ő csak türi ezt az állapotot; — de abban áll éppen a vétké, hogy türi. Mert ilyen reakcionárius felháborító rendeletet vissza kellene vonnia, mihielyt értesül róla, hogy létezik. Várjuk, hogy mikor vonja vissza.»

Erre nekünk csak ennyi megjegyzésünk van: A vasutasoknak a sajtóval való érintkezése, annak támogatása nincs kivétel nélkül eltillva, mert van egy organum, melyet még anyagilag is támogatniok — kell. Ez a »Vasuti és Hajózási Hetilap.« A »Magyar vasuti és hajózási klub« hivatalos közlönye.

Ennek a lapnak ez évi 2 ik számából idézzük a következőket:

»Az ilyen alkalmazottaknak a föllépése ezután nemcsak az idézet tekintélyét csorbítja, de leginkább annak a sok ezer kötelességtudó, fegyelmezett és lojális tisztviselőnek jó hírnevét, kiknek ehhez a beteges agitációkhoz semmi közük nincsen.

Ezekből az előzményekből kell megmagyaráznunk az államvasutak elnökének rendeletét. Csak formailag szól az államvasutak összes alkalmazottaihoz, tényleg csak egyeseknek van az szánva, mert hisz ezeken kívül az államvasutak ezért tisztikara kötelességtudó, fegyelmezett és lojális.

Nem azért intézi az államvasutak elnökgazgatója a rendeletet alkalmazottaihoz, hogy azokat megfélemlítse, hogy azoknak imponáljon a kezében lévő nagy fegyelmi hatalom révén, de azért, mert azt azoknak a tisztességtudó, buzgó tisztviselőnek az érdeke, jó hírneve teszi kötelességévé, kik ragaszkodással, bizalommal várják sorsuk jobbrafordulását az illetékes tényezők jóakaratótól... s ismét alább:

Csak fegyelmezetlen rosszhiszemű agitáció lehet az, mely ilyen előzmények után az intézetten kívül igyekszik hangulatot kelteni felsőbbbsége ellen, mely neki minden lehetőt megígért.

Tehát ebből kitünőleg szegény vasutasoknak tilos az olyan sajtóval szóba állani, mely érdekeiket tisztességesen védelmezi, ellenben véres verejtékkel szerzett garasukkal kell támogatniok egy olyan klubot, melynek hivatalos lapja vezércikkben kél ki ellenök, s az érdekeik védelmében harczoló alkalmazottak arezulcsapása, legyalázása mellett, a felsőbbbségnek dicshimnuszokat zengedez.

Ez szelid szavakkal szólva: legalább is illetlenség.

CSARNOK.

Egy kis tréfa.

Irta: Gyarmathy Zsigáné.

I.

— András ma várod haza Bandit?

— Ma jó haza, ha ugyan jó — veti oda olyan hanggal és arcczal a Bandi apja, a mi ezt mondja: én nem várom, de azért jöhet, már ha nem akad kellemesebb mulatása a hazajövetelnél. Aztán, hogy más felé terelje az öreg birtokostárs csevegését oda tolja elébe a dohány-fartót.

Ebből gyujts rá Jóska, tudod az öt éves pompásdohány terméséből való: bizony nem terem ennél jobbat a sikság sem! De már bort a tizenöt évi termésből hozatok a bükkeljéből, nem különb ennél a hegyalyi sem; áldott hely ez a miénk!

És szeme fölcillant a mint végig nézett az előtte elterülő birtokán azon az ősi földön mely mindenben a legjobbat termi.

Öreg Buri József szőke piros arcán jóleső érzés derüje mosolyog, mely érzés szavakba ömölve tolul elő hófehér bajusza alól.

— Bizony András öcsém jól esik az nekünk, hogy ez a te szép birtokod, a mi ha nem is nagy de minden tekintetben ritkítja pártját: végén is jó gazdára lel, mert igazán kár lett volna ezt a gyönyörű kánaánt idegen kezre juttatni.

Most már minden jól van, a fiadnak megjött a gazdálkodási kedve s így abban is kitűnő leend az a kedves fiu. éppen mint a tanmányokban volt. Istenem mennyit is tud nincs az egész megyében ilyen ismeretekkel bővelkedő ifju.

A Bükkelky tekintete egyszerre elsötétült. A föld szeretéből született meleg fényt haragos szikrák váltották föl, melyek sziporkázva pattogtak az öreg barátira, aztán szurtak, mint a hegyes tör; csak hogy a Jóska bícsi jó szíve puhasággal volt párnázva melybe minden kör nélkül szurhatott a hegyes aczél. Mi az egyiknél csupa puhaság az másiknál csupa aczélosság talán azért is volt oly nagy a csodáló vonzalma öreg Burinak Bükkelkyhez.

— Igyál öreg! s a házigazda megcsillogtatta a verendára kandikáló napsugárban borát és töltött. Öregbarátja ivott és beszélt:

— Igaz, hogy derék, kedves fiu is lett ebből a Bandiból; ugy-e mindig mondtam, mikor te nehezteltél rá, mint a nemesvérű csikó, nem birt a tüzevel és rohant: most már kifutotta a bolondját s helyén van egészen helyén minden ember szereti neked pedig nagy gyönyörűséged lehet benne...

— Számár! gondolja az elragadott apai s az öreg ur teljesen reá akart szolgálni ezen magtisztelető czimre is fecsegett tovább.

— Kati hugom is rendkívül szereti a fiut fűnek fának dicséri s mindig hozza teszi nő hozzátész valamit de az maradjon, a mi partákon belül...

— Biz azt én nem tudom, de hát neheztel?

— Ugy néha egy-egy szavából azt vélem.

— Pedig mikor játszótársak voltunk éppen nem nehezteltél rám: de mond csak öregem, mely szót tartogatsz a portádon belül?

— Ha kimondom kívül lessz! Különbben csak annyi az egész, hogy Kati azt mondja — már nem tudom hiszi is e — mintha te fiatal korodban sokkal vásottabb lettél volna, mind a fiad és olyat is tettél a a mit az a gyöngédszínű fiu soha sem tenne. Várj csak tudom már: egyszer csak fölbukkant az emlékezetembe az egész: nagyon megsértetted volt valami máléhistóriával.

— Nem emlékszem.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. all. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37	Tv. sz. sz.	5.34	délután	

Debreczen—M.-Sziget—Körösmező

Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonat	12.41	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	

Debreczen—Szerencs

Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délután	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	

Debreczen—Füzes-Abony

Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délután	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	

Debreczen—Nagy-Léta—Vértess

N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délután	
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18	este	

Debreczen—Tisza-Lök

Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délután	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.08 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délután	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	2.03	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	

Körösmező—M.-Sziget—Debreczen

Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délután	
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonat	1.22	délután	

Szerencs—Debreczen

Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délután	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	

Nagy-Léta—Vértess—Debreczen

N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	

Tisza-Lök—Debreczen.

Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.25 este	"	2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	

Füzes-Abony—Debreczen

Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	délután	

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP” január—márczius új évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, kijelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP” továbbra is az esteli órákban jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven ellátva leszünk látva. Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP” legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny, főképp a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP”

ára számonként 2 kr. (4 fillér)

— Előfizetési ára: —

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	12 korona.	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 „	Fél évre	10 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	5 „
Egy óra	1 „	Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadhatók a kiadóhivatalban (Csapó-utca 9 szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XII. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába.

Debreczen 1902. január hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.